GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 179.** 23. Listopada 1818.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 12. Listopada. — Za assygnacyie wydawane z Kass mieniaiących uprzywileiowanego Austryiackiego Banku narodowego Pradzkiey i Budyńskiey na Wiedeńską Kassę Centralną, tudzież z tey na tamte wymierzona iest na przyszłość mocą uchwały Dyrekcyyney z dnia 5go b. m. należytość urzędowa po 15 kraycarów waluty bankowey od sta assygnowaney wartości.

Dla ułatwienia handlu w powszechności, w szczególności zaś handlu przechodowego, wydane zostało rozporządzenie, że należytość składowa od towarów złożonych w składach Urzędów cłowych, i tam dłużey nad miesiąc zostaiących, już nie po 2 feniki, iak dotychczas, lecz tylko po iednemu feniku na dzień od Wiedeńskiego cetnara i od każdey paki niżey cetnara ważącey, a to od dnia ogłoszenia (3go Listopada) pobieraną bydź ma.

Tryngielty dla postylionów zniżone zostały w Arcy-Xięztwie Niższo-Austryiackiem zacząwszy od dnia 1go Grudnia, tym sposobem, że od poiedyńczey stacyi pocztowey i od iednego konia, iuż nie po 45 — lecz po 37 1/2 kr., a od pary koni, zamiast 1 ZR. 30 kr. tylko po 1 ZR. 15 kr. płacić należy. (Powyższa opłata ustanowiona iest dla Galicyi od d. 1go Grudnia, na 1 ZR. WW. od pary koni i poiedyńczey stacyi pocztowey).

Wiadomości zagraniczne.

Akwizgran.

N. Cesarz Austryiacki oglądał dnia 3ogo Października resztę osobliwości na ratuszu Akwizgrańskim, a to iak zwykle, z naywiększą uwagą. Szczególniey i z widoczném ukontentowanie przeglądał N. Pan dokumenta tau... ze, które miał zaszczyt przełożyć Radca ...dworny P. Meyer. Między temi znaydowały się dyplomata od Rudolfa Igo, Alberta Igo i IIgo, Fryderyka IIIgo, Maxymiliana Igo, Karola Vgo, — wszystkie z N. Arc. Domu Cesarzów Austryiackich, P...zodków N. Franciszka Igo. N. Pan czytał wszystkie te dokumenta iako prawdziwy znawca, i okazał przez to, iak biegłym iest w wiadomościach starożytności.

N. Cesarz Rossyyski powrócił z Paryża do Akwizgranu dnia 31go Października. O kilka godzin pierwey przyiechał W. Xiąże Rossyyski Michał. N. Królewic Następca tronu Pruski, z Bratem Swoim, Xięciem Wilhelmem powrocili do Akwizgranu ieszcze dnia 29go. Co raz więcey zieżdzaią się na powrót także i inni znakomitsi cudzoziemcy, którzy wraz z NN. Monarchami powyieżdzali byli, tak, że Akwizgran odzyskuie znowu dawnieyszą żywość swoią.

Konferencyie Gabinetow ciągną się co dzień, atoli wszystko, co o nich dowiedzieć się można, ogranicza się na tem, że według wszelkiego podobieństwa wszystkie przedmioty około środka miesiąca Listopada załatwionemi będą.

Pisma publiczne donoszą z Akwizgranu pod dniem 28mym Października co następuie: Od czasu wyiazdu NN. Monarchów Pruskiego i Rossyyskiego, żyie N. Cesarz Austryiacki bardzo skromnie. Wieczorem rozrywa się małemi koncertami w Swoim pałacu. — W stronach odlegleyszych ledwie uwierzą, że tu na mieyscu mniey aniżeli gdzie indziey mamy wiadomości o tem, co się dzieie na posiedzeniach Kongressu, i że Publiczność tuteysza dopiero z Monitora Francuzkiego dowiedziała się o skutku pierwszych sześciu posiedzeń, to iest o ustąpieniu z Francyi o zabezpieczeniu zaległey kontrybucyi etc. etc. Atoli można łatwo obiaśnić sobie to ziawienie, wiedząc, że tylko bardzo mało osób zna stan czynności Kongressu, i że te osoby w tey mierze naygłębsze zachowuią milczenie. Znaydzie się tu róy Dyplomatyków, lecz tylko mała liczba tych co bezpośrednio do obrad kongressowych należą, wie o ich przedmiotach; wszyscy zaś inni błądzą w ciemnościach równie iak mnóstwo ciekawych, których tu Kongres ze wszystkich Kraiów zgromadził. Niezmierne mnostwo zamowień nadeszło ze wszystkich części Niemiec na gazetę Akwizgrańską za drugie półrocze, ale ciekawość prenumeratorów zawiedzie się bardzo, bo gazecie tey nie wolno nic zgoła umieszczać o działaniach Kongressu, wyiąwszy coby iey urzędownie do ogłoszenia udzielono, podobnemi zaś udzielaniami nie obdarzono iey

dotychczas. Czytnią tu po mieyscach publicznych bardzo ciekawie ościenne gazety kraiowe, nadewszystko zaś zagraniczne, dla zasiągnienia z nich wiadomości o czynnościach Kongressu. Znayduią się tu wysłani od wielu Dworów ajenci, iawni i taiemni, z charakterem i bez charakteru, ale pomimo wszystkich usiłowań swoich nie wiedzą więcey nad innych o tem, co się dzieie za zamkniętemi drzwiami Gabinetów. Zdaie się, że Monarchowie zaraz po Swoiem przybyciu do Akwizgranu, ułożyli się, aby ani na Swoich schadzkach ani na innem mieyscu nie mówili z Sobą nic o tem, co się tycze Kongressu, i aby nie wynurzali się o przedmiotach iego przed kim innym, iak tylko przed Swoimi pierwszymi Ministrami, którzy osobiście do narad należą. Sami Monarchowie nie bywaią na tych naradach, lecz każdy Minister bywa u swoiego Monarchy przed zaczęciem i po skończeniu sessyi. Posiedzenia odprawiaią się w mieyscach urządzonych na to osobno w pomieszkaniach Austryiackiego Ministra spraw zagranicznych, Xięcia Metternicha i Pruskiego Kanclerza Stanu Xięcia Hardenberga. Każda składu się z trzech sal czyli pokoiów. W ostatnim siedzą Ministrowie, środkowy pokóy iest próżny, a w pierwszym znayduią się tayni i legacyyni Radcy Ministrów, aby podczas posiedzeń, dawali wyiaśnienia (renseignements) ile razy tego potrzeba. Wszystkie obrady odprawiaią się w ięzyku Francuzkim; częścią, ponieważ ięzyk ten iest dyplomatycznym ięzykiem Europeyskim, częścią ponieważ w nim tylko biegli są wszyscy Ministrowie zasiadaiący. Podczas posiedzeń sami Ministrowie trzymaią pióro, a rosprawy każdego posiedzenia spisuią się do protokołu równie iak i uchwały, które po odczytaniu wszyscy obecni Ministrowie podpisuią. Do ustawiania tego protokółu używanym był dotychczas słownie do umowy, Radca nadworny P. Genz z orszaku Xięcia Metternicha. W przedpokoiu Kongressu znayduią się zazwyczay: Pruski tayny radca legacyyny, P. Jordan, Angielski Wice-Sekretarz Stanu, P. Planta, Francuzcy Radcy Stanu PP. Rayneval i Mounier, Austryiaccy Radcy nadworni, Hrabia Mercy i P. Wacken, Rossyyscy Radcy nadworni, PP. Müller i Goulianoff. Cokolwiek bądź pisma publiczne głoszą, i iakiekolwiek bądź wieści rozsiane bydź mogły, wszelako zdaie się pewną bydź rzeczą, że Kongress aż do dnia dzisieyszego na właściwych posiedzeniach swoich nie zaymował się niczem, iak tylko tem, co się tycze ustąpienia z Francyi."

Prussy.

Tygodnik woyskowy umieścił poniższe rozporządzenie Królewskie wydane do Ministra woyny, P. Boyen: „Względem powrotu woyska z Francyi rozporządzam. co następuie: Dywizyia 6ta poydzie do Düsseldorfu, 12sta do Neisse, a 16sta do Kolonii; Z dywizyi 10tey ma 10ta brygada piechoty udać się do Glogau, a 4ta brygada iazdy i 4ta piechoty, do Torgau; przez co połączą się należące wraz brygady iazdy i piechoty. — W Akwizgranie dnia 14 Października 1818. (Podpisano) Fryderyk Wilhelm."

Niemcy.

N. Cesarzowa Austryiacka i Jey Królewic. Mość Xiężniczka Następczyna tronu Bawarska, w towarzystwie N. Króla, Oyca swoiego i całey Rodziny Królewskiey, były dnia 2. Listopada w nowym teatrze Monachiyskim, na drugiey reprezentacyi trajedyi: „Heimeran," gdzie Ich Publiczność oznakami nayczulszey radości przyięła. Resztę wieczora strawiono u Xięztwa Leuchtenbergów.

Tegoż samego dnia po południu N. Cesarzowa Maryia Fedorówna, Matka N. Cesarza Rossyyskiego stanęła w zamku Rohe, niedaleko Akwizgranu. N. Cesarz Alexander wyiechał naprzeciw Niey aż do Aldenhoven; a N. Cesarz Austryiacki odwiedził Ją w Rohe. Jeszcze tegoż samego wieczora N. Podróżna w towarzystwie N. Syna Swoiego puściła się w dalszą podróż przez Maestricht do Bruxelii.

Według doniesień z Freyburgu wyruszył korpus woysk Austryiackich z Alzacyi dnia 1. Listopada, i ciągnął w 10ciu oddziałach obeymuiących razem 21,677 ludzi i 7660 koni, przez most Spenecki i przez Endingen, do Oyczyzny swoiey. Oddział pierwszy stanął dnia 2go w Freyburgu, a dnia 14go, na który główną kwaterę zapowiedziano, skończył się przechód.

Według listów z Krolewsko-Bawarskiey główney kwatery w Saargemünd, zaczął powracaiący z Francyi korpus woysk Rossyyskich, dnia 8. Listopada przechodzić na Renowi przez Saarbrücken, Homburg, i t. d. Korpus Bawarski miał wyruszyć między 15. i 20. Listopada i stanąć w Bawaryi nadreńskiey. Pułk pierwszy iazdy lekkiey przyydzie do Zweybrücken, dwa szwadrony i Sztab pułku 3go do Speyer, a 6ty pułk piechoty, tudzież pierwszy bataliion i Sztab pułku 15go do Landau.

Jenerał-Porucznik i Naczelnik dywizyi iazdy Xiążę Adam Wirtemberski otrzymał żądaną dymissyię od służby przy woysku Wirtemberskiem.

Francyia.

Dostrzegacz Austryiacki sprostował umieszczoną w numerze 177 gazety naszey wiadomość czerpaną z Monitora, o przyieździe do Paryża NN. Monarchów Pruskiego i Rossyyskieg', co do tego punktu, że N. Królowi Pruskiemu nie Xiąże Następca tronu, lecz Xiąże Karol trzeci Syn Monarchy towarzyszył. (W tym samym numerze gazety naszey powinien zaraz za rzeczonym artykułem następować drugi, o dalszym pobycie w Paryżu N. Krola Pruskiego, przez co sprostuią się daty wydaiące się niezgodnemi z tego powodu, że przez omyłkę prassy, między też artykuły włożono inny o wysłaniu taborów woyska Angielskiego).

Dnia 31go Października z rana N. Król Pruski przyymował odwiedziny od Xiężny i Xiężniczek Orleans, a w południe wyiechał na łowy do Fesse-Repose, pod Avray, w towarzystwie W. Xięcia Konstantego, tudzież Xiążąt i Xiężniczek Francuzkich. Monarcha ten i W. Xiąże Konstanty trawią wszystkie wolne od zatrudnienia godziny, na oglądaniu osobliwości Paryzkich; uwaga zaś W. Xiążęcia zdaie się zwróconą bydź szczególniey na urządzenia woyskowe.

Liczbę woysk Angielskich powracaiących przez Calais do Oyczyzny swoiey, rachuią na 27,000 ludzi piechoty, iazdy i artylleryi.

Konsolidowane papiery publiczne pięćprocentowe, stały dnia 31. Października, przy końcu giełdy po 71 franków 60 centym. Dziennik Frankfortski umieścił poniższe obiaśnienie tego raptownego spadania papierów publicznych, datowane z Paryża pod dniem 31. Października: „Już od dni kilku szły papiery publiczne na dół, atoli dziś spadły raptownie i bardzo znacznie. Konsolidowane (ustalone) papiery 5 procentowe, które wczoray stały po 71 fr. 80 cent., spadły dziś na 70 fr. 60 cent.*). Spadanie to nie należy przypisywać bynaymniey zmnieyszoney ufności w stanie finansów naszych. Niemal od trzech miesięcy zachodzi przy końcu każdego pewny gatunek przesilania się (crisis) pochodzący z natężoney czynności osób spekuluiących na podnoszenie się obiegu i z przesadzania mnóstwa lichwiarzy (agioteurs), którzy nie posiadaiąc potrzebnych środków tą grą hazardowną bawili się albo przez chciwość zysku, albolitez, aby w podnoszeniu się obiegu znaleźć pozor do ganienia układów, w które Minister przychodów wszedł z Domami Baringa i Labouchera, względem ostatniey pożyczki. Owi gracze przerazili się bardzo postanowieniem, które Bank uczynić musiał względem ograniczenia swoiego dyskontowania, i nieprzyymowania iuż więcey papierów, tak iak dotychczas, na 3 miesiące, lecz tylko na dni 45. Krok ten uczyniono z powodu wyprowadzania gotowych pieniędzy, które wzmogło się bardzo; albowiem wysyłaią bardzo wiele gotowizny do Rossyi, to zaś wyprowadzanie przynosi w porównaniu z obiegiem wexlów, 8 do 10 od sta zysku. Wszyscy więc, którzy nie posiadali dostatecznych środków aby wytrzymać to spadanie, przymuszeni byli sprzedawać. Teraz czuiemy, iak pomyślnie wypadło dla Francyi i dla spokoyności Europy, że Minister przychodów przez układy z Domami Baringa i Labouchera zapewnił środki do zapłacenia kontrybucyi winney Mocarstwom sprzymierzonym. Tey to rostropney przezorności winniśmy, że ustąpienie z Francyi nie podpadło żadnym trudnościom. Układ zawarty z Domami Baringa i Labouchera, przeciwko któremu wyszło tyle pisemek i paskwilów, a w którym pomimo wszystkiego co rozgłaszano, żadna nie zaszła odmiana, ograniczył się, dzięki chwalebnym i zręcznym układom Akwizgrańskim, na 165 miliionów w papierach po 67, i na 100 miliionów w zapisach długowych. Aby ostatnich tych 100 miliionów nie dadź na łup lichwiarstwu (aggiotage), zgadzało się z interessem wszystkich Stron układaiących się, aby ie przeięły Domy Baringa i Labouchera. Domy te przystały na to, ażeby owe 100 miliionów wypłacić przymierzonym Mocarstwom według obiegu giełdowego z dnia 5. Października r. b., to iest po 75 fr. 57 1/2 centym, z zawarowaniem sobie procentu zniżaiącego ten obieg na 74; tak, że całe 263 miliionów, o które się Domy Baringa i Labouchera zgodziły, przyydą im niemal na 69 franków 7 1/2 centym. Papiery publiczne stoią dziś po 70 fr. 50 cent. a może spadną ieszcze i niżey. Z tego porównania widziemy, iak bezzasadne są zarzuty które czyniono Hrabiemu Corvetto, iakoby źródła pomocne Narodu roztrwoniał przez układy, w których on owszem pogodzić umiał prawdziwą oszczędność z pewnością dopełnienia finansowych obowiązków, względem których Francyia z sprzymierzonemi Mocarstwami iuż obrachowywać się miała. To porównanie oczyszcza oraz PP. Baringa i Labouchera z krzywdzącego podeyrzenia, iakoby ogromne zyski ciągnąć pragnęli. Wszelako Domy te nie są bynaymniey niespokoynemi z powodu skutków tego spadania; maią oni wraz z całym łańcuchem osób współinteressowanych przy tem rozciągłem dziele, wię-

*) Dostrzegacz Austryiacki czyni tę uwagę, że żadna z gazet Francuzkich nie podała, tak niskiego obiegu w dniu 31. Października, lecz 71 fr. 60 centym.

cey nad dostateczne środki do dopełnienia przyiętych na siebie obowiązków. Mamy wszystkie przyczyny do spodziewania się, że ieszcze przed upłynieniem dwóch miesięcy wszystko powróci do dawney kolei. Nie obeydzie się wprawdzie bez straty, ale ta dotknie po naywiększey części lichwiarzy (aggioteurs) chwilowe zaś przesilanie się, którego doznaiemy, byłoby dobrodzieystwem dla naszey giełdy, gdyby zdołało oczyścić ią z tych awanturników którzy tem odważnieyszymi są w spekulacyiach swoich, czem mniey maią do stracenia."

W późnieyszym numerze swoim umieścił dziennik Frankfórtski artykuł, datowany z Paryża pod dniem 1. Listopada, według którego papiery publiczne podniosły się znowu na 72 fr. 10 cent.

Marszałek Grouchy ma (według gazet Londyńskich) nadzieie powrócenia się do Francyi.

Marszałek Clark zostawił po sobie wdowę, córkę z pierwszego małżeństwa, zamężną Hrabinę Montesquiou-Fezensac, i trzech synów, z których naystarszy, dziedzic dostoyności Para i tytułów oyca, służy obecnie przy gwardyi Królewskiey.

Pan Stael zamyśla wydadź drukiem zupełną edycyię dzieł zmarłey swey matki, tudzież zmarłego także dziada swoiego P. Neckera.

Hiszpaniia.

Król oznaymił Wysokiey Rzadzie Kastyliyskiey zaślubienie Infanta Don Francesco de Paula z Ludwiką Karoliną, Córką Xięcia Kalabryi, Następcy tronu oboiey Sycylii. Teraz więc zaślubieni są wszyscy trzey Synowie Karola IVgo.

Według listów z Madrytu datowanych w dniu 4tym Października spodziewaią się, że Xiąże San Carlos odwołanym będzie z Swoiego Poselstwa w Londynie, i zaymie mieysce w Ministeryium. Tymczasem zaręczył ón hoyną nagrodę wszystkim okrętom Angielskim, któreby przewoziły woyska Hiszpańskie do Ameryki.

Ponieważ pożyczka 80 milii onów realów nie przyszła do skutku, więc miał Król ze Skarbu Swoiego 500,000 realów, a Don Antonio z dziedzicznych dóbr Swoich znakomite summy wyznaczyć na opędzenie naypilnieyszych wydatków; ależ te ofiary są niedostatecznemi, ieżeli także i inni kapitaliści skarbów swych nie otworzą.

Spłonienie zbroiowni morskiey w Kadyxie, roku zeszłego, i pożar, który niedawno zniszczył podobnąż zbroiownię w Hawannie, zrządziły niepowetowaną szkodę dla marynarki Hiszpańskiey. W ostatniey z tych zbroiowni uzupełniały zazwyczay okręty Hiszpańskie uzbroienie swoie.

Według doniesień z Kadyxu zawinęły tam dnia 12go Października 3 fregaty Rossyyskie iedna o 44 a dwie o 36 działach, które N. Cesarz Rossyyski podarował N. Królowi Hiszpańskiemu, wynagradzaiąc znakomite koszta, które musiano łożyć na naprawienie sprzedanych dawniey okrętów Rossyyskich.

Wielka Brytaniia.

Dnia 25go Października skończył Król Jerzy IIIch 58my rok Panowania swoiego. Huk dział w Towerze i w Parku zwiastował miastu Londynowi znaczenie dnia tego. Żaden Monarcha nie siedział ieszcze tak długo na tronie Angielskim. Naydłużey przed Królem teraźnieyszym panował Henryk IIIci bo przez lat 56.

Stan zdrowia Królowey nie polepszył się Czynią tu tę uwagę, że Król i Królowa są iedynemi w Państwie Małżonkami, którzy iuż w 57mym roku małżeństwa maią ieszcze 12 żyiących dzieci. Naymłodszą iest Królewna Zofiia, maiąca 41 — naystarszym zaś Xiąże Rejent, maiący 56 lat wieku. Król ma lat 81, Królowa 76.

N. Arcy-Xiąże Maxymiliian Austryiacko-Esteński przybył z orszakiem Swoim dnia 17go Października do Birminghamu, oglądał godne widzenia rękodzielnie tameczne, a dnia 2go udał się do Beaudasert, włości Margrabiego Anglesea.

Dnia 27go Października ogłoszono w Londynie rozkaz Departamentu woyny, według którego wszystkie korpusy woyskowe (wyiąwszy wschodnio Indyyskie), zmnieyszonemi bydź maią. Zmnieyszenie to wynosi ogółem, nie rachuiąc artylleryi, 33,000 ludzi. Wszystkie zaciągi woyskowe w stolicy wstrzymane są aż do dalszego rozporządzenia.

Don Alwaro zbieg Hiszpański, skazany na śmierć w Oyczyźnie swoiey wydaie teraz w Londynie pismo czasowe pod tytułem. Hiszpaniia konstytucyyny.

Jenerał powstańców Amerykańskich Sir Gregor Mac Gregor wybierał się do odpłynienia z Londynu na brygu Hera, do Ameryki południowey. Miał on osiągnąć zupełnie cel zaciągnienia woyska w Anglii i Irlandyi. 3 okręty i niemal 500 ludzi zaciągniętych po naywiększey części w Guernsey, gotowe są puścić się na Tamizie do Margarny.